

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **1/ E. S., 2/ J. O., 3/ H. S., 4/ M. M.M., 5/ J. T.**, všetkých zastúpených JUDr. Mgr. Š.B., advokátom so sídlom v Ž., proti žalovanej **1/ A. M.**, zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. M. B., s.r.o., so sídlom v Ž., **2/ M. M.M., 3/ J. M., 4/ V. T., 5/ M. T.**, o **určenie neplatnosti právneho úkonu**, vedenej na Okresnom súde Žilina, pod sp.zn. 6 C 44/2011, o dovolaní žalobcov 1/ až 5/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. apríla 2012, sp.zn. 9 Co 458/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovia 1/ až 5/ sú povinní zaplatiť žalovanej 1/ náhradu trov dovolacieho konania v sume 79,58 € do rúk jej právnej zástupkyne JUDr. M. B., advokátky Advokátskej kancelárie JUDr. M. B., s.r.o. so sídlom v Ž., do troch dní.

Žalovaným 2/, 3/, 4/, 5/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom z 9. septembra 2011, č.k. 6 C 44/2011-74 zamietol návrh o určenie, že právny úkon, predaj pozemku parcely CKN č. X.- orná pôda, o výmere 1539 m², ktorá je identická s parcelou EN č. X.- orná pôda o výmere 1539 m² a tá bola na základe geometrického plánu č. X. ako diel č. X.vytvorená z parc. EN č. X. o výmere 9377 m² a tá je identická s PKN parcelou č. X., ktorá je zapísaná v PK vložke č. X., kat. úz. T., ktorý bol urobený formou kúpnopredajnej zmluvy zo 7. októbra 1991, ktorá bola registrovaná na Štátnom notárstve v Žiline pod RI 1557/91 medzi žalovanou 1/ ako predávajúcou a žalovanými 2/ a 3/ ako kupujúcimi je neplatný. Rozhodnutie o náhrade trov konania si vyhradil na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Vzhľadom na to, že predmetom konania bola určovacia žaloba

o určenie neplatnosti právneho úkonu, považoval za potrebné primárne skúmať naliehavý právny záujem na podaní takejto žaloby v zmysle ustanovenia. § 80 písm. c) O.s.p. Dospel k záveru, že žalobcovia na predmetnom určení naliehavý právny záujem nemajú. Poukázal na rozhodnutie publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 81/2006, v zmysle ktorého určovací žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplne vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu či tu je (nie je) právny vzťah, alebo právo. Rovnako aj v kontexte konania vedeného na Okresnom súde Žilina, spis.zn. 17 C 37/2009, na ktoré žalobcovia poukazovali, dospel k záveru, že žalobcovia ani tu nepreukázali naliehavý právny záujem na predmetnom určení, keďže vo vzťahu k posúdeniu (ne)existencie uplatneného nároku žalovanej 1/ na plnenie od žalovaných 2/ a 3/ (v uvedenom konaní žalovaná 2/ je v postavení žalobkyne 1/) titulom zaplataenia kúpnej ceny podľa dotknutej kúpnej zmluvy, má riešenie otázky (ne)platnosti dotknutej zmluvy opätovne iba charakter predbežnej otázky. Súčasne poukázal na to, že uplatnením spornej pohľadávky žalovanou 1/ v dotknutom konaní vedenom pod sp.zn. 17 C 37/2009 sa stratil aj prípadný preventívny význam určovacej žaloby o neplatnosť kúpnej zmluvy. O trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 151 ods. 3 O.s.p. tak, že o nich rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 19. apríla 2012, sp.zn. 9 Co 458/2011, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec aj správne právne posúdil. Mal za to, že svoje rozhodnutie napokon aj náležitým a vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil tak, ako to vyplýva z ustanovenia § 157 O.s.p. V súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. sa preto v odôvodnení obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Na zdôraznenie jeho správnosti považoval za potrebné uviesť, že pre posúdenie naliehavého právneho záujmu žalobcov na podaní predmetnej žaloby si bolo v prvom rade potrebné ujasniť, či by prípadné súdne rozhodnutie, ktoré by takejto žalobe vyhovel, bolo podkladom na vykonanie zmien i v zápisoch katastra nehnuteľností. Z tohto dôvodu považoval za potrebné pri posudzovaní naliehavého právneho záujmu žalobcov vychádzať z ustanovenia § 34 ods. 2 Katastrálneho zákona, podľa ktorého, ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby, správa katastra vyznačí stav pred týmto právnym úkonom, alebo pred dobrovoľnou dražbou, to platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou

právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka. Práve z tohto ustanovenia zákona, ako aj z ustanovenia § 457 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pokiaľ by i sudy vyhovel žalobe žalobcov a určili neplatnosť nimi napadanej kúpnej zmluvy na ich právnom postavení by sa nič nezmenilo, nakoľko by správa katastra vyznačila stav, aký tu bol pred týmto právnym úkonom. Pokiaľ zápisy v katastri nehnuteľností nesvedčili v prospech žalobcov, resp. ich právneho predchodcu, stav neistoty v právnom postavení žalobcov by sa ani takýmto vyhovujúcim rozhodnutím súdu neodstránil a žalobcovia by sa museli domáhať ochrany svojho práva, prostredníctvom ďalšej žaloby v ďalšom súdnom konaní. Pokiaľ určovacia žaloba nie je opodstatnená, najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamena úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu len predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je, nie je právny vzťah, alebo právo, správne súd prvého stupňa po zistení, že žalobcovia nemajú na podaní predmetnej určovacej žaloby naliehavý právny záujem ich žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/ až 5/. Prípustnosť dovolania namietali s poukazom na ustanovenie § 237 písm. f) O.s.p. Mali za to, že súd prvého stupňa aj odvolací súd svojim procesným postupom odmietli ochranu ich základného práva vlastníť majetok, porušili právo na spravodlivé súdne konanie a výkon spravodlivosti a právo na rovnosť v konaní. K odňatiu možnosti konať pred súdom rozhodnutím vo veci neplatnosti kúpnej zmluvy malo dôjsť podľa ich názoru tým, že ich návrh bol zamietnutý, pretože v konaní neboli aktívne legitimovaní a sudy odmietli konať o ich návrhoch. Poukázali na to, že súd prvého stupňa, ani odvolací súd, sa v dostatočnej miere nevysporiadali s ich naliehavým právnym záujmom, súd prvého stupňa nevykonal nimi navrhnuté dôkazy, o ich návrhu uznesením nerozhodol a návrh M. M. na zámenu účastníka konania nezaprotokoloval, ani o ňom nerozhodol. Namietali právny záver súdov nižších stupňov o neexistencii naliehavého právneho záujmu na podaní určovacej žaloby o neplatnosť právneho úkonu. Uviedli, že v danom prípade musí ísť o žalobu o absolútnu neplatnosť právneho úkonu a nie o žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Mali za to, že rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa nie sú v súlade s čl. 20 ods. 1, ods. 3, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Navrhli rozsudok odvolacieho

súdu a súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Žalovaná 1/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcov ako nedôvodné v celom rozsahu zamietol, pretože rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny, zároveň si uplatnila si aj právo na náhradu trov konania.

Žalovaná 2/ označila dovolanie za opodstatnené a žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Žalovaní 3/ až 5/ sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa dovolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého dovolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalobcov nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcov 1/ až 5/ nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, ktoré zistenie by viedlo k záveru, že dovolanie je prípustné bez ohľadu na procesnú formu rozhodnutia odvolacieho súdu a spôsob jeho rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom, ide vtedy, ak súd v priebehu konania neumožnil účastníkovi vykonať práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom, a to najmä právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i právnej stránke veci (§ 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 118 ods. 1 a 4, § 123, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.). Vada konania

podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dôsledkom porušenia práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces.

Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd – ďalej len „dohovor“) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04).

Dovolatelia namietali aj porušenie svojho práva na rovnosť v konaní. Právo na rovnosť v konaní je v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky súčasťou práva na spravodlivý súdny proces a prejavuje sa vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd. Rovnosť účastníkov v občianskom súdnom konaní bližšie charakterizuje § 18 O.s.p., podľa ktorého účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv. Táto zásada sa premieta aj v ďalších ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku, predovšetkým v ustanoveniach upravujúcich vedenie konania a priebeh dokazovania, kde ju ale nemožno vykladať ako (absolútnu) viazanosť súdu procesnými návrhmi účastníkov.

Pokiaľ dovolatelia namietali, že súdy im odňali možnosť konať pred súdom tým, že nevykonali nimi navrhnuté dôkazy, treba uviesť, že podľa ustálenej judikatúry platí, že takýto postup súdu nemožno zásadne považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Účastníci sú totiž povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch

účastníkov (§ 120 ods. 1 veta prvá a § 125 veta prvá O.s.p.). O tom, ktoré z navrhnutých dôkazov (ale aj z tých, ktoré navrhnuté neboli) budú vykonané, rozhoduje však súd. Z uvedeného je zrejmé, že Občiansky súdny poriadok účastníkovi konania priznáva právo vykonanie určitého dôkazu navrhnúť. Toto procesné oprávnenie dovolateľa v danej veci aj využili (nebolo im odňaté).

Právo navrhopovať dôkazy, resp. právo vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom nemožno zamieňať s rozhodovaním súdu o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv žalobcov 1/ až 5/ nie je ani postupom, ktorým by im súd odňal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkom konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (viď napr. aj rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999). Odvolací súd (ani okresný súd), preto svojim postupom dovolateľov nevyklúčili z realizácie žiadneho procesného práva, ktoré im Občiansky súdny poriadok priznáva. Súd prvého stupňa na pojednávaní konanom 9. septembra 2011 (č. l. 67) k návrhu žalobcov na vykonanie ďalšieho dokazovania pripojením spisu zo Správy katastra Žilina (bývalého štátneho notárstva Žilina pod č. RI.1557/91 uviedol, že z dôvodu nadbytočnosti tento dôkaz nevykoná.

Nevykonaním žalobcami navrhovaného dokazovania nedošlo teda k odňatiu ich možnosti konať pred súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je dôvodná námietka dovolateľov týkajúca sa nepreskúmateľnosti, resp. nedostatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd prirodzene musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Inak sa dostane

mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené nielen čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Súd prvého stupňa uviedol, že žalobu zamieta z dôvodu, že žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem, pričom tento svoj záver aj navyše odôvodnil s poukazom na ustálenú judikatúru. S odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa sa stotožnil aj odvolací súd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a preto aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok s poukazom na ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcov. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Žalobcovia 1/ až 5/ v dovolaní ďalej namietajú, že súd návrh M. M. (žalovanej 2/) na zámenu účastníka konania nezaprotokoloval, ani o ňom nerozhodol.

Pokiaľ žalobcovia namietajú, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo aj tým, že súd nezaprotokoloval ich návrh na zámenu účastníka (ktorý podľa ich tvrdení mala žalovaná 2/ vzniesť na pojednávaní konanom na súde prvého stupňa 9. septembra 2011 a následne o tom ani nerozhodol), je potrebné uviesť, že túto skutočnosť mali žalobcovia namietat' v deň konania pojednávania.

Podľa § 40 ods. 3 O.s.p. predseda senátu alebo samosudca opraví v zápisnici chyby v písaní a iné zrejme nesprávnosti. Predseda senátu alebo samosudca rozhoduje aj o návrhoch na doplnenie zápisnice a o námietkach proti jej zneniu. Každá námietka účastníka konania proti zneniu zápisnice, vedeniu konania alebo správania účastníkov konania, ktorej súd nevyhovel, musí byť v zápisnici uvedená.

Obsah zápisnice o úkonoch súdu v podrobnostiach upravuje § 52 a nasl. vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov, ktorého druhý odsek prvej vety ustanovuje, že predseda senátu diktuje zápisnicu o súdnom pojednávaní nahlas tak, aby prítomní diktované znenie počuli, ak predpisy o konaní pred súdmi nepripúšťajú iný postup. Ak má prítomný účastník konania (jeho zástupca) za to, že zápisnica o pojednávaní neodráža presne priebeh v pojednávacej miestnosti, je to dôvodom na uplatnenie námietok do zápisnice o pojednávaní, o ktorých je súd povinný rozhodnúť. Povahou veci je pritom dané, že takúto námietku môže účastník, ktorý sa konania zúčastnil (prípadne jeho zástupca) uplatniť najneskôr do skončenia tohto pojednávania. Zo zápisnice z pojednávania z 9. septembra 2011 (č.l. 60-69) vyplýva, že žalobcovia námietky priamo na pojednávaní námietky voči zápisnici nevzniesli. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že žalovaná 2/ vo „vyjadrení žalovanej 2/ k odvolaniu žalobcov 1/ až 5/ proti rozsudku odvolacieho súdu“ zo 14. novembra 2011 (č.l. 96-97) namietala, že súd procesne pochybil, keď nerozhodol o jej návrhu na zmenu jej procesného postavenia v konaní a tento návrh ani nezaprotokoloval, pričom ako dôkaz o tom priložila aj čestné vyhlásenie M. M. (č.l. 98). Keďže povaha veci neumožňuje, aby dodatočne (po skončení pojednávania) bolo možné verne rekonštruovať dej konania pred súdom tak, aby bolo reálne opraviť v zápisnici uvedené údaje s tým, ako sa skutočne v pojednávacej miestnosti odohrali a keďže účastníci konania výhrady proti vecnej správnosti zápisnice nevzniesli priamo na pojednávaní, nie je preto možné považovať tvrdenia žalobcov a žalovanej 2/ o nezaprotokolovaní návrhu na zmenu účastníkov a nerozhodnutí o ňom za tvrdenia zodpovedajúce skutočnosti. Odhliadnuc od toho však ani týmto spôsobom nedošlo a nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti žalobcov konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O.s.p. z dôvodu, že takýto návrh (ak by aj bol daný), bol podaný (týkal sa) žalovanou 2/, ktorá však dovolanie nepodala.

Dovolatelia ďalej v dovolaní namietali, že odvolací súd odmietol poskytnúť súdnu ochranu ich základnému ľudskému právu – právu vlastníť majetok - zaručenému Ústavou

Slovenskej republiky, Listinou základných práv a slobôd a Dodatkovým protokolom k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

V zmysle článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 Dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Článok 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nielenže ustanovuje, že každý má právo vlastníť majetok, ale súčasne určuje, že vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnakú zákonnú ochranu. Z formulácie obsiahnutej v tomto článku nemožno odvodzovať právo získať vec do svojho vlastníctva (vlastniť vec) bez ohľadu na dodržanie podmienok, ktoré sú na tento účel upravené zákonmi (I. ÚS 128/95) a nemožno z neho nemožno ani vyvodzovať zabezpečenie základného práva na ochranu vlastníctva bez splnenia zákonných podmienok jej poskytnutia, ktoré sú uvedené predovšetkým v Občianskom zákonníku (I. ÚS 59/94). Obsah vlastníckeho práva nie je predmetom ústavnej úpravy, ale upravuje ho na základe ústavného zmocnenia zákon (PL. ÚS 38/95, I. ÚS 97/09). Týmto zákonom je Občiansky zákonník, ktorý obsah vlastníckeho práva vymedzuje tak, že vlastník veci je predmet svojho vlastníctva oprávnený držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním, čo vychádza z rímsko-právnej koncepcie obsahu vlastníckeho práva (ius possidendi, ius utendi et fruendi, ius disponendi).

Ústavný súd taktiež opakovane judikoval, že možnosť porušenia základných práv hmotného charakteru, v danom prípade základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, treba posudzovať vždy vo vzťahu k porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (napr. IV. ÚS 367/08, I. ÚS 197/08, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, IV. ÚS 203/09, IV. ÚS 326/07). Pokiaľ zo strany všeobecného súdu nedôjde ku konaniu, ktoré by predstavovalo zásah do práva na súdnu ochranu, nemôže byť všeobecný súd svojím rozhodnutím zároveň sekundárnym

porušovateľom základného práva hmotného charakteru, medzi ktoré patrí aj právo vlastníť majetok.

Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky k porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01) alebo v prípade opravných konaní ak by všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím. V prípade dovolateľov však nešlo o odmietnutie spravodlivosti majúcej za následok porušenie základných práv. Jeho právo na súdnu a inú právnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie bolo v celom rozsahu realizované, aj keď nie podľa subjektívnych názorov dovolateľov.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil v konaní alebo rozhodnutí odvolacieho súdu také pochybenia, ktorými by boli zásadným spôsobom porušené ústavné princípy vyjadrené v čl. 46 ods. 1 ústavy, nemohol dospieť k záveru o porušení základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy. Toto platí rovnako vo vzťahu k čl. 1 dodatkového protokolu. Základné právo vlastníť majetok nemožno zamieňať s „právom na úspech v súdnom konaní“, ktoré náš právny poriadok nepozná.

Z obsahu dovolania ďalej vyplýva, že žalobcovia 1/ až 5/ namietali hlavne skutočnosť, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne

posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcu boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalobcom vytykána skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcov 1/ až 5/ nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovaným 1/ až 5/ vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcom 1/ až 5/, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal žalovanej 1/ náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby, ktorú jej poskytla vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalobcov 1/ až 5/ (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1 písm. a) vo výške 58,69 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 7,63 €)] a DPH vo výške 20% predstavuje spolu 79,58 €. Žalovaným 2/ až 5/ však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodali návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 6. decembra 2012

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Dagmar Falbová